Χρήση του Διαδικτύου και κατανόηση των δυνατοτήτων και κινδύνων που περιλαμβάνει

(Διερεύνηση με ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια ανοικτής εκδήλωσης για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου)

Αναστασία Οικονόμου, Προϊστάμενη Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, ΠΙΚ
Μαρία Κωνσταντίνου, Συνεργάτης Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, ΠΙΚ

Εισαγωγή

Το Διαδίκτυο είναι σήμερα καθημερινό εργαλείο στη ζωή μας: για την αναζήτηση πληροφοριών, για επικοινωνία, για αγορές, για ψυχαγωγία. Από μικρή ηλικία τα παιδιά έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και το θεωρούν ως μια αγαπημένη ενασχόλησή τους. Η έρευνα δείχνει ότι τα παιδιά στην πλειοψηφία τους χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο πολλές φορές την ημέρα, ενώ η χρήση του Διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων είναι σχεδόν αυτονόητη για την ευρωπαϊκή νεολαία.

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το ποσοστό των νοικοκυριών στην Κύπρο που διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή αυξάνεται συνεχώς. Το 2011 63.9% των νοικοκυριών είχαν πρόσβαση σε υπολογιστή, είτε γραφείου, είτε φορητό είτε παλάμης, ενώ το 90.3% των νοικοκυριών με εξαρτώμενα παιδιά διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή. Παράλληλα, η πρόσβαση στο διαδίκτυο από τα νοικοκυριά στην Κύπρο αυξάνεται. Το πρώτο τρίμηνο του 2011, το 57,4% των νοικοκυριών είχε τουλάχιστο μια φορά πρόσβαση στο διαδίκτυο σε σύγκριση με 31.7% το 2005.

Οι δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο είναι τεράστιες. Η αποτελεσματική αξιοποίησή του, όμως, προϋποθέτει την ορθή χρήση του. Ως εκ τούτου, σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν αναπτυχθεί δράσεις και προγράμματα που στοχεύουν στη δημιουργία ασφαλέστερων συνθηκών αξιοποίησης των δυνατοτήτων του Διαδικτύου.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Safer Internet και της Διεθνούς Ημέρας για την Ασφαλή Χρήση του Διαδικτύου, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου διοργανώνει ανάμεσα σε άλλες εκδηλώσεις «ανοικτό πανηγύρι» με ζωντανή ραδιοφωνική σύνδεση στα εμπορικά κέντρα Λεμεσού και Λευκωσίας. Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων οι περαστικοί έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν για θέματα ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου από φορείς που ασχολούνται με το θέμα (όπως το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, την Αστυνομία Κύπρου, την ΑΤΗΚ κ.ά.). Επιπρόσθετα, οι περαστικοί μπορούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμό με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου σε θέματα χρήσης του διαδικτύου και κατανόησης των δυνατοτήτων και κινδύνων που περιλαμβάνει.

Μεθοδολογία

Για τη διερεύνηση αυτή έχει αναπτυχθεί ερωτηματολόγιο με 11 ερωτήσεις κλειστού τύπου και κάποια δημογραφικά στοιχεία. Το ερωτηματολόγιο έχει δοθεί το 2011 και το 2012 σε ανοικτές εκδηλώσεις για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου σε εμπορικά κέντρα (5/2/11 στο Cyprus Mall στη Λευκωσία, 8/2/11 στο My Mall Λεμεσό, 7/2/12 στο My Mall Λεμεσό και 11/2/12 στο Cyprus Mall στη Λευκωσία).

Ο πληθυσμός της διερεύνησης ήταν περαστικοί οι οποίοι συμπλήρωναν το ερωτηματολόγιο για να λάβουν μέρος σε διαγωνισμό. Συνολικά απάντησαν στα ερωτηματολόγια 118 το 2011 και 75 το 2012.

Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων καταχωρήθηκαν σε πρόγραμμα επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων για περιγραφική στατιστική ανάλυση.

Αποτελέσματα

Ο συνολικός αριθμός των συμμετεχόντων ήταν 118 το 2011 και 75 το 2012. Ο μέσος όρος ηλικίας των συμμετεχόντων το 2011 ήταν 24 ετών και το 2012 ήταν 22 ετών. Και τις δύο χρονιές το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων (36% το 2011 και 52% το 2012) ήταν κάτω των 18 ετών. Οι μισοί συμμετέχοντες το 2012 ήταν μαθητές και μαθήτριες (N=37). Το 2011 οι μαθητές ήταν το 29% των συμμετεχόντων (N=34).

Όπως φαίνεται στη Γραφική Παράσταση 1 οι περισσότεροι (94%) χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο σχεδόν καθημερινά ή τουλάχιστον δύο - τρεις φορές την εβδομάδα. Η Γραφική Παράσταση 2 δείχνει παρά μόνο ελάχιστες διαφορές στις απαντήσεις μεταξύ των δύο χρονιών χορήγησης των ερωτηματολογίων. Βέβαια πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι εφόσον τα ερωτηματολόγιο δόθηκαν στην εκδήλωση για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο ήταν πιθανότερο να συμμετέχουν άτομα τα οποία χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο. Από τα δεδομένα της Στατιστικής Υπηρεσίας (2011) για άτομα μεταξύ 16 με 74 ετών το 58% χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο τουλάχιστο μια φορά την εβδομάδα. Μάλιστα η έρευνα της στατιστικής υπηρεσίας έδειξε ότι όσο αυξάνεται η ηλικία το ποσοστό των ατόμων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο μειώνεται. Στην παρούσα διερεύνηση το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων ήταν νεαρής ηλικίας με ψηλό ποσοστό καθημερινής χρήσης.

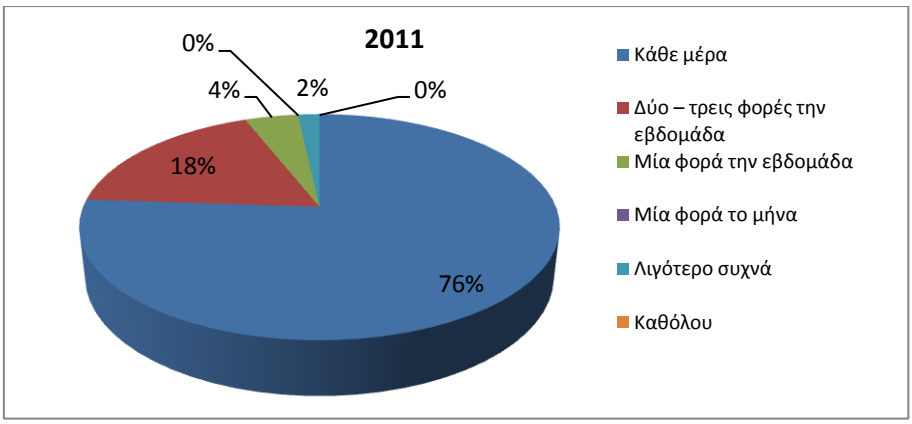

Γραφική Παράσταση 1: Συχνότητα χρήσης του Διαδικτύου

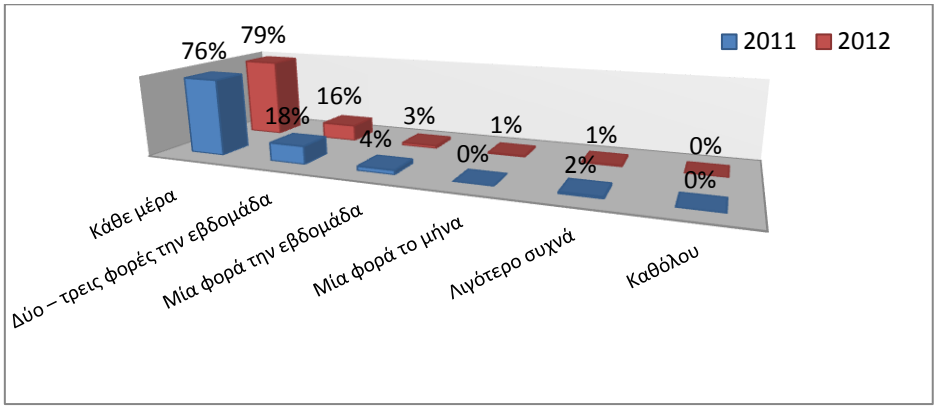

Γραφική Παράσταση 2: Συχνότητα χρήσης του Διαδικτύου

Η Γραφική Παράσταση 3 παρουσιάζει τη συχνότητα χρήσης του Διαδικτύου ανά φύλο, χωρίς ουσιαστικά συμπεράσματα.

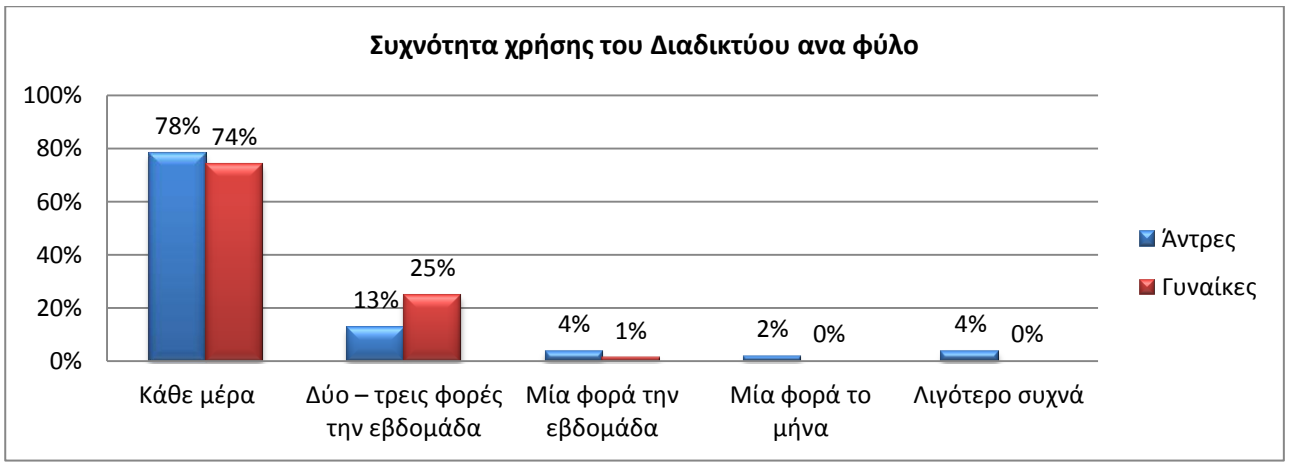

Γραφική Παράσταση 3

Πιο συχνή χρήση του Διαδικτύου γίνεται κυρίως στο σπίτι (95% το 2012), στο σχολείο (36% το 2012) και στη δουλειά (27% το 2012). Αυτό συνάδει και με την ευρωπαϊκή έρευνα EU Kids Online όπου παιδιά ηλικίας 9-16 χρόνων σε 25 ευρωπαϊκές χώρες δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο κυρίως στο σπίτι (87%) και κατά δεύτερο λόγο στο σχολείο (63%). Το 2011 δήλωσαν περισσότερα άτομα ότι χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο στη δουλειά παρά στο σχολείο (Γραφική Παράσταση 4).

Το 2011, 26% των ατόμων κάτω των 18 ετών δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο στο σχολείο ενώ το 2012 αυτό το ποσοστό αυξήθηκε στο 45%.

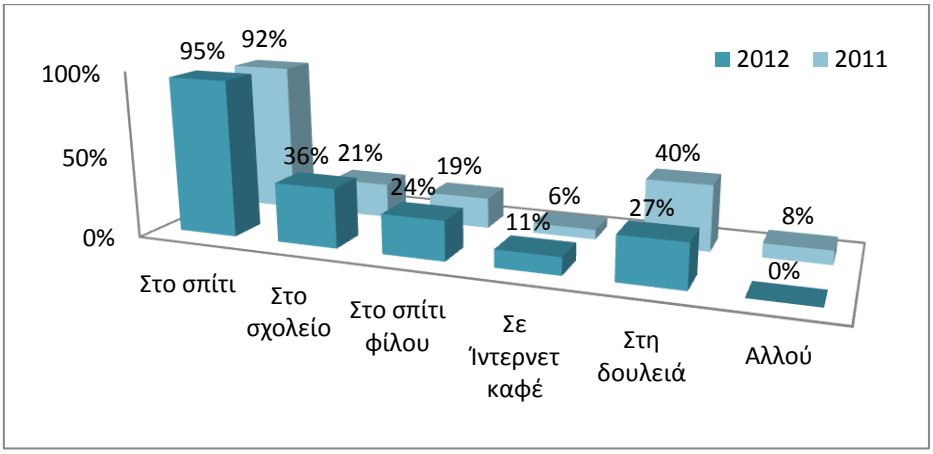

Γραφική Παράσταση 4: Χώροι χρήσης του Διαδικτύου 2011 & 2012

Όσον αφορά στο χρόνο που διαθέτουν κάθε φορά που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο, το 2012 το 52% των συμμετεχόντων απάντησε 30 λεπτά με 1 ώρα, το 32% 2 με 4 ώρες και το 15% περισσότερες από 4 ώρες. Το 2011 δήλωσε ψηλότερο ποσοστό (39%) ότι χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο 2 με 4 ώρες από ότι το 2012 και χαμηλότερο ποσοστό (42%) σε σχέση με το 2012 για χρήση 30 λεπτά με 1 ώρα.

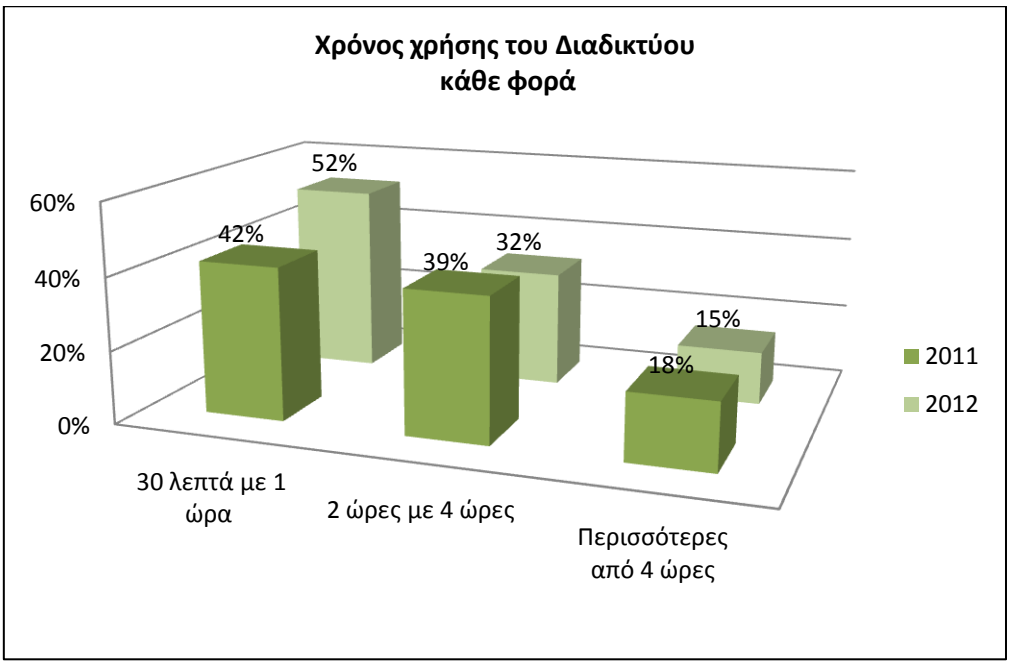

Γραφική Παράσταση 5: Χρόνος χρήσης του Διαδικτύου κάθε φορά 2011 & 2012

Από τη Γραφική Παράσταση 6 φαίνεται ότι περισσότερες γυναίκες (5% περισσότερες) παρά άντρες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για περισσότερες από 4 ώρες τη φορά, ενώ 10% περισσότεροι άντρες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο 2-4 ώρες τη φορά.

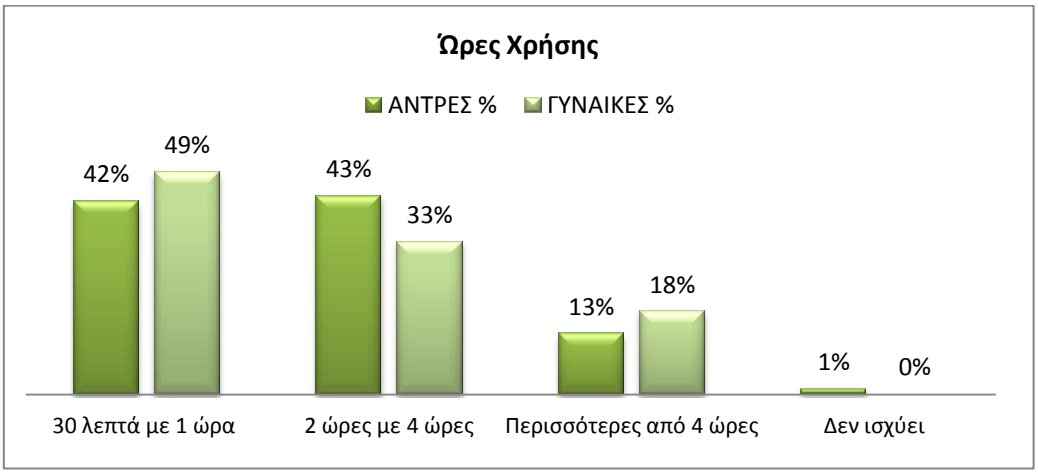

Γραφική Παράσταση 6: Χρόνος χρήσης του Διαδικτύου κάθε φορά ανά ώρες και φύλο

Στην ερώτηση πόσων ετών αρχίσατε να χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο το 2012 ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 16 και το 2011 ο μέσος όρος ήταν 18. Οι τυπικές αποκλίσεις όμως ήταν σημαντικές επομένως δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ορθά τα αποτελέσματά αυτά. Εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων ήταν κάτω των 18 ήταν αναμενόμενο να έχουμε νεαρότερη ηλικία έναρξης χρήσης του Διαδικτύου. Η Γραφική Παράσταση 7 δείχνει ότι όσο μεγαλύτερο σε ηλικία είναι το άτομο τόσο πιθανότερο να άρχισε αργότερα να χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο.

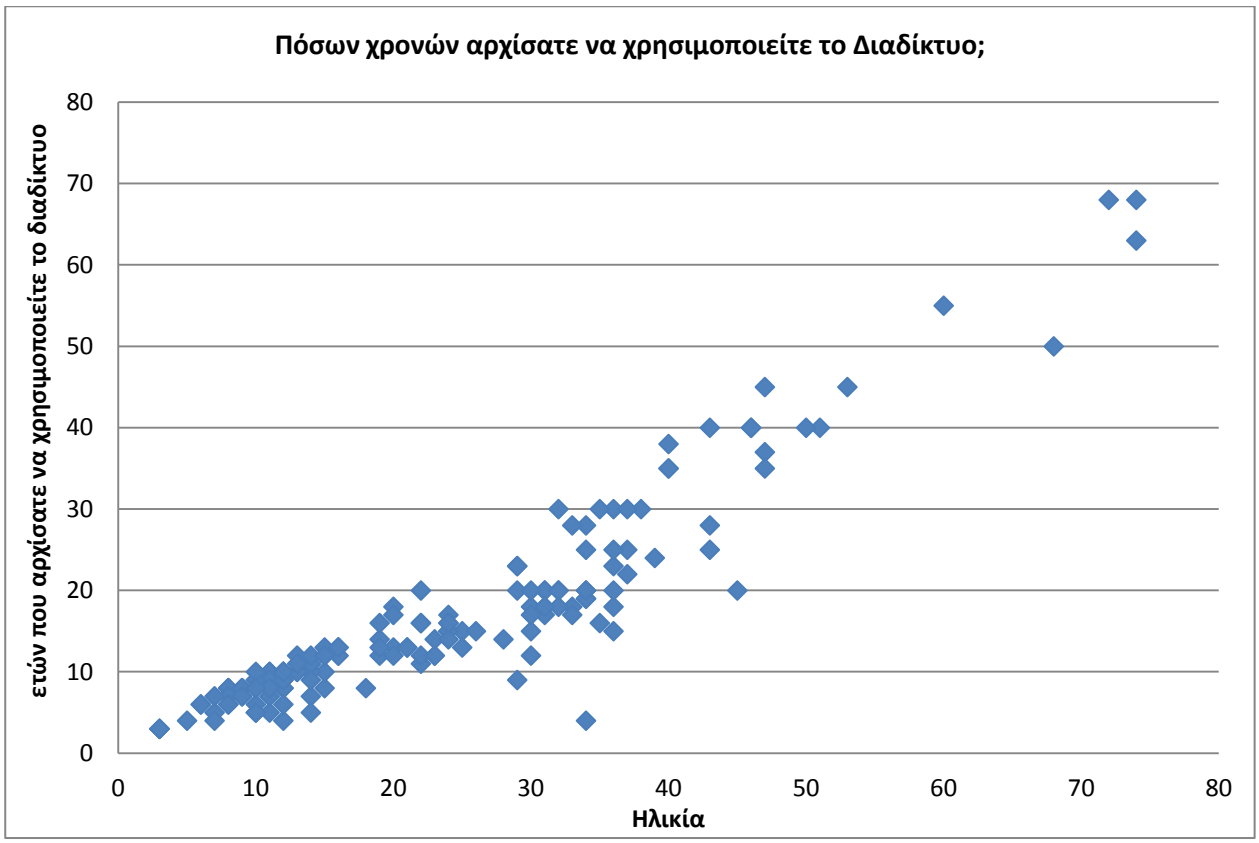

Γραφική Παράσταση 7: Έτη που άρχισαν να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο ως προς την ηλικία τους (Δεδομένα 2011 & 2012)

Είναι ενδιαφέρον να δούμε ότι η πιο μικρή ηλικία έναρξης χρήσης του διαδικτύου ήταν τριών ετών και η πιο μεγάλη 68 ετών.

Η Γραφική Παράσταση 8 δείχνει τους κυριότερους λόγους χρήσης του Διαδικτύου. Τόσο για το 2011 όσο και για το 2012 οι τέσσερις κυριότεροι λόγοι χρήσης του Διαδικτύου είναι η ανεύρεση πληροφοριών (82%, 88% αντίστοιχα), τα παιχνίδια (56%, 65%), για να κατεβάζουν υλικό (57%, 53%) και για αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων (58% και 53%). Η χρήση κοινωνικών δικτύων φτάνει το 45% το 2011 και το 49% το 2012. Η χρήση υπηρεσιών αποστολής άμεσων μηνυμάτων είναι 42% το 2011 και 52% το 2012. Κατά μέσο όρο αναφέρθηκαν από κάθε άτομο 4 διαφορετικές χρήσεις το 2011 και 5 το 2012. Σύμφωνα και με την Στατιστική Υπηρεσία το 2011 η πιο δημοφιλής δραστηριότητα στο Διαδίκτυο μεταξύ των Κυπρίων ηλικίας 16-74 ετών, ήταν η αναζήτηση πληροφοριών για προϊόντα ή υπηρεσίες, ενώ ακολουθούσε το διάβασμα/κατέβασμα ηλεκτρονικών εφημερίδων/περιοδικών. Συγκρίνοντας και με τα αποτελέσματα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο βρίσκεται η Κύπρος στο παίξιμο ή κατέβασμα παιχνιδιών, εικόνων, ταινιών και μουσικής (56,3% των χρηστών του διαδικτύου, δηλαδή 15,9% πάνω από τον μέσο όρο στην Ευρώπη), στις διασυνοριακές αγορές, στη συμμετοχή στα κοινωνικά δίκτυα (58,9% των ατόμων που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο στη Κύπρο), η αναζήτηση πληροφοριών για αγαθά και υπηρεσίες και η ανάγνωση εφημερίδων/περιοδικών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011b).

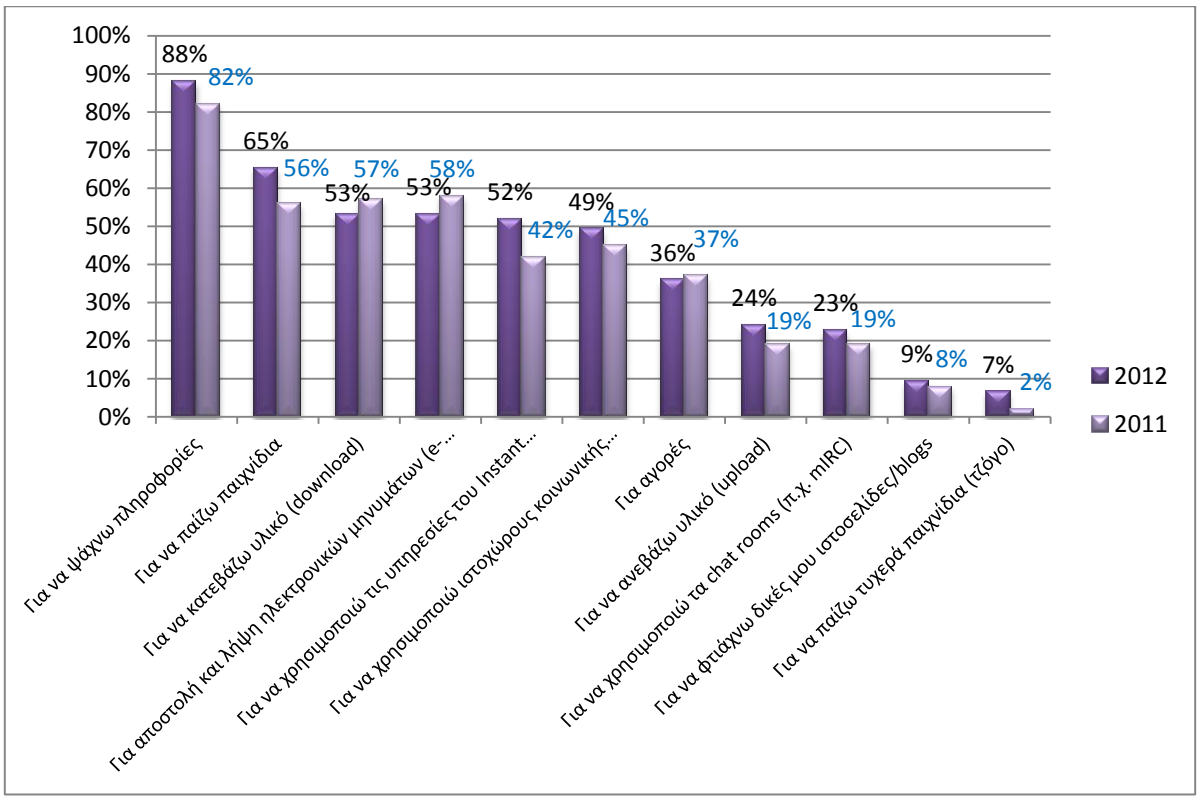

Γραφική Παράσταση 8: Λόγοι Χρήσης του Διαδικτύου

Η Γραφική Παράσταση 9 δείχνει ότι οι διαφορές ανάμεσα στα φύλα είναι αμελητέες ως προς τους λόγους που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο.

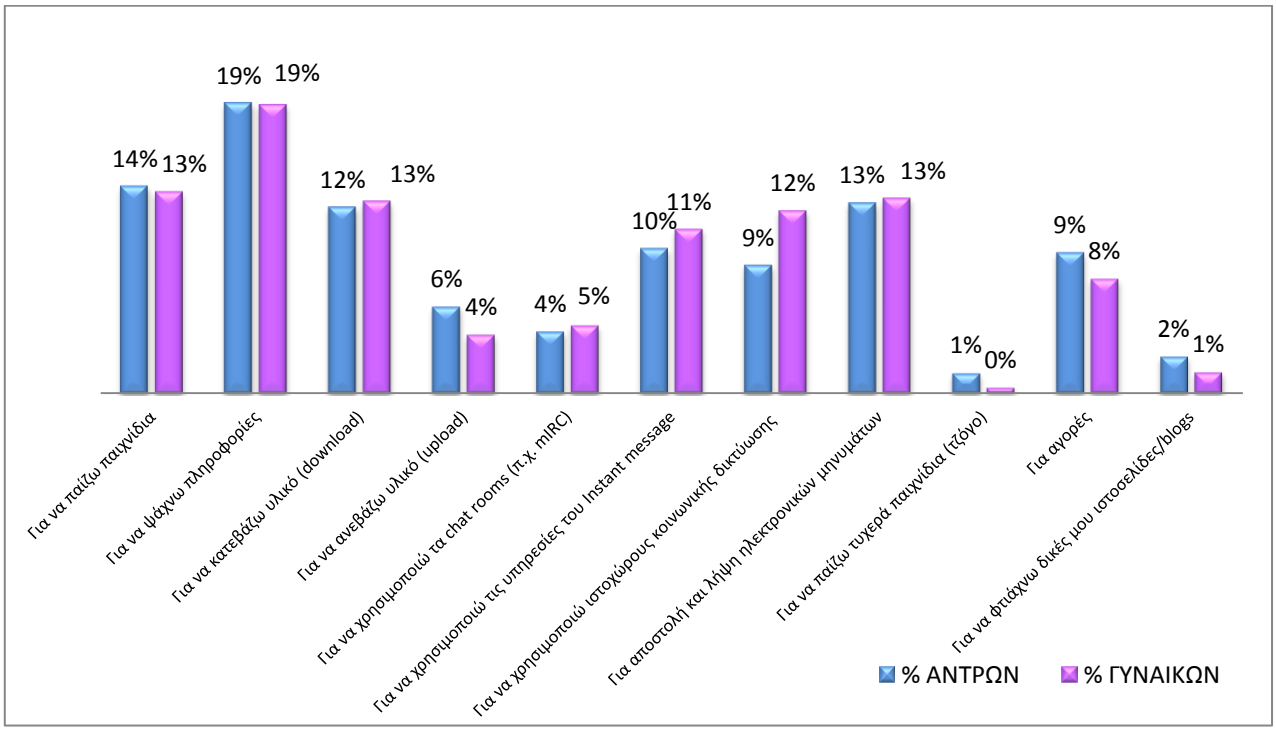

Γραφική Παράσταση 9: Λόγοι χρήσης του Διαδικτύου ανά φύλο

Η Γραφική Παράσταση 10 δείχνει τις διαφορές στους λόγους χρήσης του Διαδικτύου ανάμεσα σε συμμετέχοντες κάτω των 18 ετών και άνω των 18 ετών. Τριπλάσιοι ανήλικοι δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να παίζουν παιχνίδια από ότι ενήλικες. Από την άλλη τετραπλάσιος αριθμός ενηλίκων

παρά ανηλίκων δήλωσε ότι χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για αγορές και 6% περισσότεροι ενήλικες δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

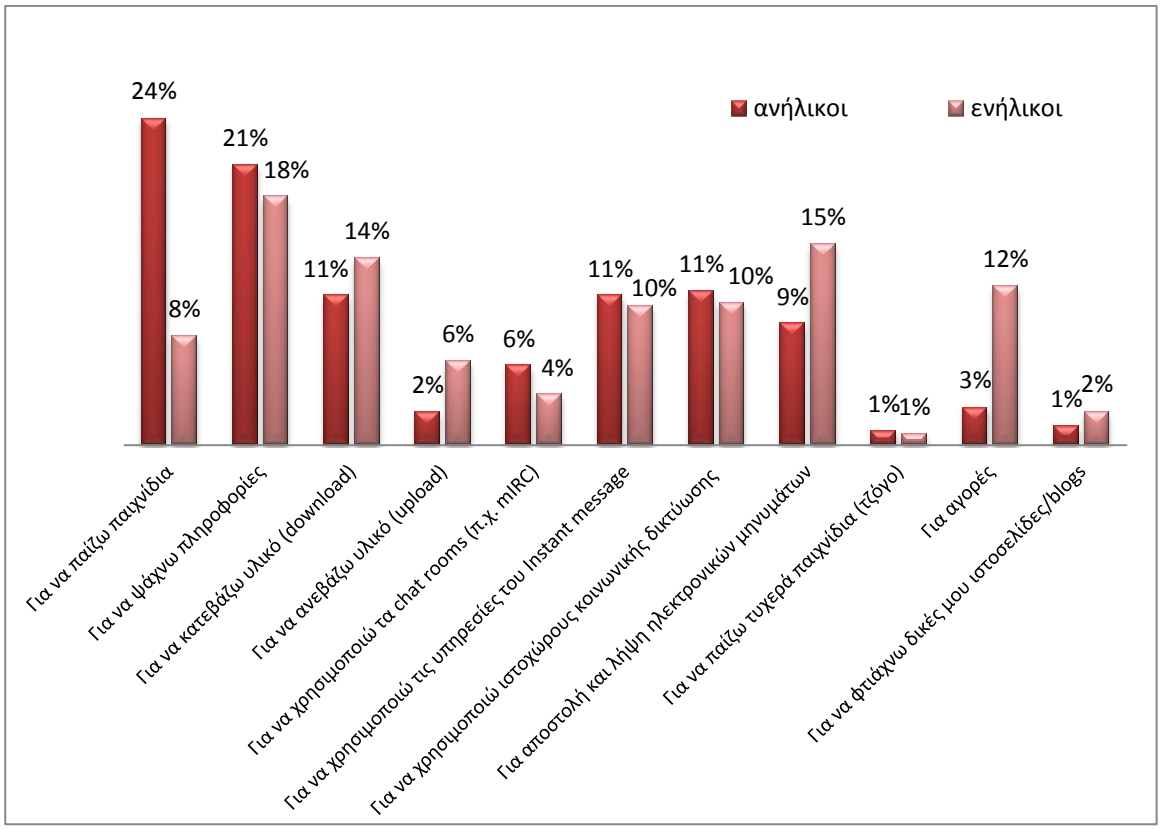

Γραφική Παράσταση 10: Λόγοι χρήσης του Διαδικτύου με ηλικιακό διαχωρισμό.

Σε ανοικτή ερώτηση «Σε ποιες δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, περνάτε τις περισσότερές σας ώρες;» οι πιο συχνές απαντήσεις και τα δύο χρόνια ήταν παιχνίδια, πληροφορίες, facebook, email, chat (Πίνακας 1). Η αναζήτηση πληροφοριών και τα παιχνίδια είχαν μεγάλη συχνότητα απαντήσεων και στην προηγούμενη ερώτηση. Φαίνεται ότι ο περισσότερος χρόνος που περνούν στο διαδίκτυο μοιράζεται ανάμεσα στην κοινωνική δικτύωση, σε παιχνίδια, ανεύρεση πληροφοριών και επικοινωνία.

2011		2012	
Πληροφορίες	19%	Παιχνίδια	21%
Facebook	18%	Πληροφορίες	18%
Παιχνίδια	17%	Facebook	15%
Chat & Instant Messaging	8%	Email	9%
Email	5%	Chat & Instant Messaging	7%

Πίνακας 1: «Σε ποιες δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, περνάτε τις περισσότερές σας ώρες;» (Ποσοστό του συνόλου των απαντήσεων κάθε χρονιάς)

Ο Πίνακας 2 δείχνει την κατάταξη των προτιμήσεων αντρών και γυναικών στην ίδια ερώτηση για το σε ποιες δραστηριότητες περνούν τις περισσότερες τους ώρες. Δεν θα μπορούσαμε να πούμε ότι διαφέρουν σε σημαντικό βαθμό οι απαντήσεις τους. Περισσότερες ώρες δηλώνουν οι γυναίκες να περνούν στα παιχνίδια και σε κοινωνικά δίκτυα και οι άντρες σε ανεύρεση πληροφοριών και παιχνίδια.

	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
1	Πληροφορίες	Παιχνίδια
2	Παιχνίδια	Facebook
3	Facebook	Πληροφορίες
4	Email	Email
5	Chat & Instant Messaging	Chat & Instant Messaging
6	YouTube & Video	YouTube & Video

Πίνακας 2: «Σε ποιες δραστηριότητες στο Διαδίκτυο, περνάτε τις περισσότερές σας ώρες;» (Κατάταξη προτιμήσεων ανά φύλο)

Δόθηκε ερώτηση «Τι από τα πιο κάτω δεν θα έπρεπε να κάνετε όταν χρησιμοποιείτε το Διαδίκτυο» στην οποία δίνονταν 7 επιλογές. Το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων (97% το 2012, 88% το 2011) απάντησε ότι δεν πρέπει να δίνει προσωπικές πληροφορίες. Το 92% το 2012 (82% το 2011) απάντησε ότι δεν πρέπει να στέλνει προσωπικές φωτογραφίες σε ξένους. Περίπου τα ίδια ποσοστά ατόμων (84% το 2012, 77% το 2011) απάντησαν ότι δεν πρέπει να μιλούν με ξένους ή να εκμεταλλεύονται προσωπικά δεδομένα άλλων. Το 13% το 2012 και 19% το 2011 απάντησαν ότι δεν πρέπει να κατεβάζουν μουσική ή άλλο υλικό. Εφόσον η απάντηση δεν διευκρίνιζε αν αυτό θα γίνει παράνομα ή νόμιμα και μπορεί να το πήραν με τον άλλο τρόπο δεν μπορούμε να καταλήξουμε αν θεωρούν ότι είναι κάτι που δεν πρέπει να κάνουν ή όχι. Μικρό ποσοστό (7%) απάντησε ότι δε θα έπρεπε να μιλούμε με φίλους ή να στέλνουμε email σε φίλους (3%).

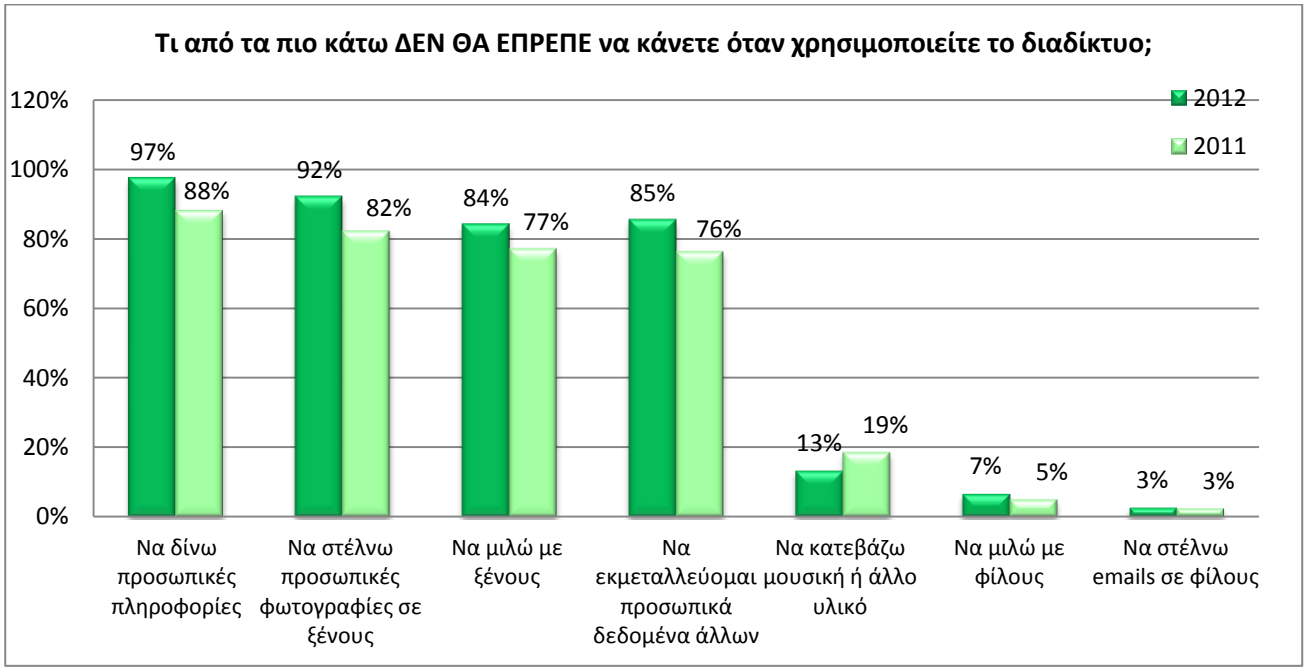

Γραφική Παράσταση 11

Όταν ζητήθηκε να βάλουν τις δυνατότητες του Διαδικτύου σε σειρά ανάλογα με το πόσο σημαντικές είναι για τους ίδιους τα αποτελέσματα και τα δύο χρόνια χορήγησης ήταν τα ίδια. Η χρήση του Διαδικτύου για ενημέρωση φαίνεται να θεωρείται η πιο σημαντική. Ακολουθεί η χρήση του για επικοινωνία και μετά για ψυχαγωγία. Η εξ αποστάσεως μάθηση βρίσκεται στην τέταρτη θέση. Αν και τα κοινωνικά δίκτυα από άλλη ερώτηση φαίνεται να είναι κάτι που χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό εδώ τοποθέτησαν τη χρήση τους στην έκτη θέση της κατάταξης με βάση τη σημαντικότητα που έχουν για τους ίδιους.

2011 & 2012
Από την πιο σημαντική στη λιγότερο σημαντική με βάση το Μ.Ο. βαθμολογίας.
Ενημέρωση
Επικοινωνία
Ψυχαγωγία
Εξ αποστάσεως μάθηση
Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες
Κοινωνικά Δίκτυα
Ανταλλαγή αρχείων
Ηλεκτρονικό Εμπόριο

Πίνακας 3

Ζητήθηκε να βάλουν συγκεκριμένους κινδύνους του Διαδικτύου σε σειρά από το 1 μέχρι το 14 ανάλογα με το πόσο σημαντικοί είναι για του ίδιους. Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει τα αποτελέσματα. Οι ερωτηθέντες φαίνεται να πιστεύουν ότι η αποπλάνηση, το ακατάλληλο περιεχόμενο και ο εθισμός είναι οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι. Σύμφωνα με την έρευνα της Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011) οι μισοί ευρωπαίοι πολίτες μείωσαν με κάποιο τρόπο τη χρήση του Διαδικτύου λόγο ανησυχιών για την ασφάλεια, με τους νεαρότερους όμως να δείχνουν περισσότερη αυτοπεποίθηση. Όσον αφορά τα ανεπιθύμητα μηνύματα η ίδια έρευνα έδειξε ότι στην Κύπρο η παραλαβή τους αναφέρεται από μόνο από 1 στους 3 χρήστες ποσοστό χαμηλότερο από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο.

2012		2011	
Από τον πιο σημαντικό στο λιγότερο σημαντικό με βάση το Μ.Ο. βαθμολογίας		**Από τον πιο σημαντικό στο λιγότερο σημαντικό με βάση το Μ.Ο. βαθμολογίας**	
1	Αποπλάνηση	1	Ακατάλληλο περιεχόμενο
2	Ακατάλληλο περιεχόμενο	2	Αποπλάνηση
3	Εθισμός	3	Εθισμός
4	Βίαια παιχνίδια	4	Παραβίαση ιδιωτικότητας
5	Παραβίαση ιδιωτικότητας	5	Ηλεκτρονικός Τζόγος
6	Αποξένωση από τον πραγματικό κόσμο	6	Βίαια παιχνίδια
7	Εκφοβισμός	7	Αποξένωση από τον πραγματικό κόσμο
8	Ανεπιθύμητα μηνύματα (spam)	8	Υποκλοπή
9	Ιοί	9	Εκφοβισμός
10	Επιβλαβείς συμπεριφορές	10	Ανεπιθύμητα μηνύματα (spam)
11	Ηλεκτρονικός Τζόγος	11	Επιβλαβείς συμπεριφορές
12	Υποκλοπή	12	Ιοί
13	Παραπληροφόρηση	13	Παραπληροφόρηση
14	Παραποίηση της γλώσσας	14	Παραποίηση της γλώσσας

Πίνακας 4: Ταξινόμηση κινδύνων διαδικτύου με βάση τη σημαντικότητά τους

Ζητήθηκε να ιεραρχήσουν συγκεκριμένους τρόπους αντιμετώπισης κινδύνων στο Διαδίκτυο ανάλογα με το πόσο σημαντικοί είναι για τους ίδιους. Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει την κατάταξη με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας. Δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια συνέπεια στις απαντήσεις. Από άλλη έρευνα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011a) φάνηκε ότι μερικοί από τους χρήστες του διαδικτύου δεν ήταν σε θέση να περιγράψουν το λογισμικό ασφαλείας που εκτελείται στον υπολογιστή τους όταν σερφάρουν στο διαδίκτυο, πράγμα που ίσχυε ιδιαίτερα στην Κύπρο και σε κάποιες άλλες χώρες. Επίσης έδειξε ότι οι

Κύπριοι δεν κάνουν συχνά αναβάθμιση το λογισμικό προστασίας τους με περισσότερο από το 40% του ευρωπαϊκού μέσου όρου να μην ξέρει πώς να το κάνει αυτό.

2012		2011	
Από τον πιο σημαντικό στο λιγότερο σημαντικό με βάση το Μ.Ο. βαθμολογίας		**Από τον πιο σημαντικό στο λιγότερο σημαντικό με βάση το Μ.Ο. βαθμολογίας**	
1	Δεν δίνω ποτέ προσωπικά στοιχεία σε ξένους	1	Χρησιμοποιώ λογισμικό κατά των ιών (Anti-virus)
2	Χρησιμοποιώ λογισμικό κατά των ιών (Anti-virus)	2	Χρησιμοποιώ φίλτρα
3	Αναφέρω σε ενήλικες συμβάντα που με κάνουν να νιώθω άβολα	3	Χρησιμοποιώ Anti-spyware
4	Χρησιμοποιώ φίλτρα	4	Δεν ανοίγω κανένα e-mail που φαίνεται ύποπτο
5	Δεν ανοίγω κανένα e-mail που φαίνεται ύποπτο	5	Δεν δίνω ποτέ προσωπικά στοιχεία σε ξένους
6	Χρησιμοποιώ Anti-spyware	6	Κάνω καταγγελίες στην Αστυνομία
7	Κάνω καταγγελίες στην Αστυνομία	7	Αναφέρω σε ενήλικες συμβάντα που με κάνουν να νιώθω άβολα

Πίνακας 5: Ταξινόμηση τρόπων αντιμετώπισης των κινδύνων του Διαδικτύου με βάση τη σημαντικότητά τους

Στην ερώτηση «Από πού μάθατε τις περισσότερες πληροφορίες για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο;» το 2012 οι περισσότεροι (59%) απάντησαν από τους γονείς μου με επόμενες πηγές πληροφοριών να αποτελούν το σχολείο (54%) και οι εμπλεκόμενους φορείς (54%). Ακολουθούν τα ΜΜΕ (31%), οι φίλοι (26%) και τα αδέρφια (24%).

Οι διαφορές με την προηγούμενη χρονιά χορήγησης ήταν ότι περισσότεροι είχαν δηλώσει ότι έμαθαν περισσότερα από τα αδέρφια τους (31%), από φίλους (25%) και γονείς (24%). Μόνο 21% το 2011 σε αντίθεση με το 54% της επόμενης χρονιάς δήλωσε ότι έμαθε περισσότερες πληροφορίες από εμπλεκόμενους φορείς. Επίσης μόνο 19% δήλωσε το σχολείο το 2011. Η αύξηση πέραν του 30% στην ενημέρωση από τους γονείς, το σχολείο και τους εμπλεκόμενους φορείς ενδέχεται να οφείλεται και στις δράσεις που υλοποιούνται.

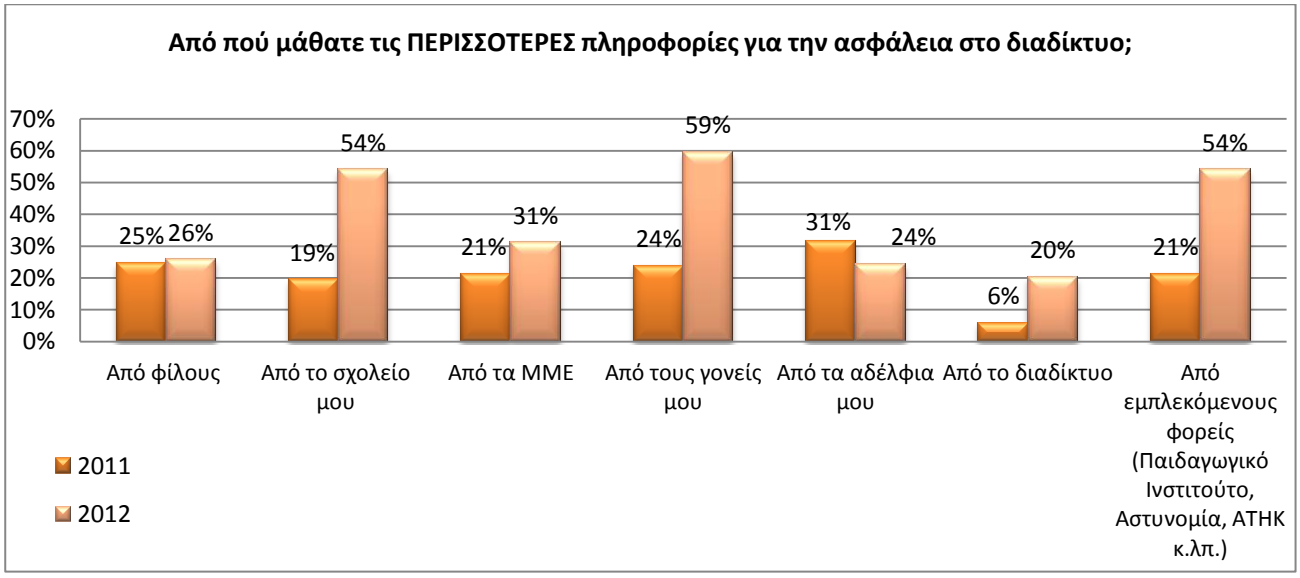

Γραφική Παράσταση 14

Συμπεράσματα

Φαίνεται ότι στην Κύπρο η χρήση του Διαδικτύου είναι συχνή. Παρόλο που το δείγμα μας δεν είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού της Κύπρου κάποια από τα αποτελέσματα της διερεύνησης φαίνεται να συνάδουν με αποτελέσματα άλλων ερευνών. Επιπρόσθετα μεταξύ των δύο χρονιών χορήγησης δεν είχαμε μεγάλες διαφορές.

Φαίνεται ότι χρήση του Διαδικτύου κάνουν περισσότερο ηλικίες μεταξύ 7-38 χρονών. Η χρήση του διαδικτύου γίνεται κατά κύριο λόγο στο σπίτι και κατά δεύτερο λόγο στο σχολείο. Φαίνεται ότι υπάρχει βελτίωση στην αξιοποίηση του Διαδικτύου στα σχολεία εφόσον μαθητές κάτω των 18 χρονών δηλώνουν αύξηση της χρήσης του Διαδικτύου στο σχολείο το 2012.

Οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο κυρίως ½ - 1 ώρα την ημέρα με τέσσερις κυριότερους λόγους χρήσης την ανεύρεση πληροφοριών, τα παιχνίδια, αποθήκευση υλικού και αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

Φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες ήταν ενήμεροι για τις δυνατότητες και τους κινδύνους του Διαδικτύου. Θεωρούν ως πιο σημαντική δυνατότητα τη χρήση του Διαδικτύου για ενημέρωση, ακολούθως τη χρήση του για επικοινωνία και μετά για ψυχαγωγία. Παράλληλα, αναγνωρίζουν πρακτικές που μπορεί να τους εκθέσουν σε κίνδυνο με τις τέσσερις πιο σημαντικές να μην δίνουν προσωπικές πληροφορίες, να μην στέλνουν προσωπικές φωτογραφίες σε ξένους, να μην μιλούν με ξένους και να μην εκμεταλλεύονται προσωπικά δεδομένα άλλων. Επιπρόσθετα, οι συμμετέχοντες φαίνεται να πιστεύουν ότι η αποπλάνηση, το ακατάλληλο περιεχόμενο και ο εθισμός είναι οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι.

Τέλος, φαίνεται πως η προσπάθεια των διαφόρων φορέων για ενημέρωση για το θέμα της ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου έχει αποτελέσματα εφόσον το 2012, 54% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι έμαθε περισσότερες πληροφορίες για την ασφάλεια στο διαδίκτυο από εμπλεκόμενους φορείς σε αντίθεση με 21% το 2011.

Αναφορές

Χ. Χαραλάμπους (2011). Έρευνα Χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα νοικοκυριά. Λευκωσία: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., and Ólafsson, K. (2011). Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full Findings. LSE, London: EU Kids Online.

European Commission. (2011a). *The seven pillars of the Digital Agenda for Europe, Pillar 3: Trust and Security.* Retrieved from Digital Agenda Scoreboard 2011: http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/docs/pillar/security.pdf

European Commission. (2011b). *Digital Agenda Scoreboard 2011*. Retrieved from http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/index_en.htm